

המתים יוצאו מקברם

מתי כבר סבא, שנקברו בבית הקברות החדש, אמורים להיות מוצאים מקברם ומועברים לבית קברות אחר • זוהי משמעות צו ההרסה שהוציאה השבוע עיריית כפר סבא • העירייה: "כל מה שחריג ונבנה ללא היתר אמור להיחרס" • גורם בהנדסה: "בוזיון המתים זה בעצם העובדה שהם נקברו שם"

מתחם הקברים. האם יפוגו המתים מקברם? • צילום: שוקי יוסף

ברירה, אני אומר כבר עכשיו: הקבורה תגיע גם עד הרכבת. מה נעשה? נשאיר גופות בחוץ כמו בתאילנד נר."

בעירייה טוענים שאתה אמור להרוס את מה שנבנה. אתה מתכוון להרוס?
"מה פתאום, אני לא מתכוון להרוס. אתה לימדו לקבור ולעסוק בכבוד המת. לא לימדו אותי לבנות את כבוד המת, ולהוציא אותו מהקבר שלו. אם העירייה רוצה להוציא את המתים, שתוציא את המתים מהקבר. אני לא יכול להילחם בעירייה, שהיא תקינה את הצו בעצמה."

מותר לפנות?

הרב ר"ד שאול פריד, יו"ר מכון עתים, טוען כי הדעות מבקרה מעין זה חלוקות: "על פי התלמוד הירושלמי, אין מפנים את המת. ניתן לפנות מתים כאשר הקבר מויק לרבים. במקרה שלפנינו ולמרות הכאב הכיחודי בכך, ייתכן שזה עונה על הקריטריונים. יש פוסקי הלכה שסובכים שאם אדם לא נקבר 'על דעת בית דין' הרי ניתן לפנותו. כלומר, אם המדינה החליטה שאסור היה לקבור במקום מסוים, אולי זה נחשב שהקבורה לא נעשתה ברשות ולפיכך ניתן לפנות את המת. בגלל שהעירייה מתכוונת להרוס את המקום, כבוד שהמקום נחשב כ'אינו משתמר' ומשום כך מותר לפנותו."

יועצת התקשורת של העירייה, בשמת ארמון, בתגובה: "יש לפנות לחברת קרישא כי הם האחראים על כך. העירייה אכן הוציאה צו הריסה נגד החברת בית העלמין, וחברה קדישא היא אשר אמורה לבצע את ההריסה."

מה בנושא העברית המתים מקברם?

"יש לפנות לחברת קרישא כי הם האחראים על כך. מבחינת העירייה, כל מה שחריג ונבנה ללא היתר אמור להיחרס."

דה ואת צו ההריסה. כך או כך, אלבום מצהיר שאין לו כל כוונה להעביר את המתים ממקומם.

אלבום: "הפסקת את בניית הקברים בנתיים. ואפי' לו מצבת אסור לנו להציב כרגע. כדי להוציא את המתים מקברם צריך צו מיוחד של שופט, ואת זה אין. יש רק צו הריסה מהעירייה שקיבלנו, שאומר שצריך להרוס את מה שבנינו. את המתים אני לא מתכוון להעביר לשום מקום ובשום אופן. זהו כיוון המת על פי ההלכה - לא מוציאים מתים מקברם. כנראה ששליחות ציבורית היא לא ללקק רבש, בטח לא במקום כזה. התעלמתי מצו הדיינים, אין לי ברירה ואני ממשיך לקבור בשטח הזה. צלצלתי למתרגם שהוציא לי את הצו ואמרתי לו: 'ידוע לך שיש מתים בקברים הללו'."

מה באשר לעבודות הבנייה הנוספות?

"את כל עבודות הבנייה עצרנו על פי צו בית משפט. אנחנו ניגש לבית המשפט כדי להסיר את הצו הזה, ואני חושב שהם פועלים נגדי לעשות זה לסגור את מתי כפר סבא. אנחנו ממשיכים לקבור שם, כל יום אנחנו קוברים. אני מוכן להקפיא את מצב הבנייה, אבל לפחות שבת המשפט יתיר לנו לבנות את המצבות במקום. כך או כך, גם המשטרה הגיעה אליי."

מי התלונן נגדך במשטרה?

"העירייה הגישה נגדי תלונה, ובתוצאה בכך זומנתי לחקירה. העירייה עוצמת עיניים מחוסר ברירה, ואני חושב שהם פועלים נגדי מחוסר ברירה. כשאני אומר שאני לא ישן כלילות, אני יודע על מה אני מדבר. אני מחכה כל יום שיבואו לעצור אותי ואני מוכן לשבת בכלא למען מתי כפר סבא. חששתי שהגענו לשיא האבסורד, והתברר שהשיאים האלה נשברים. הדבר היחיד שאני יכול לעשות זה לסגור את הדלת של המשדר, כמו שעשיתי לפני חודש כשסוּפו של רבר הגיעו משפחות הנפטרים ללשכת ראש העיר. כתוצאה מכך התקשרו מהעירייה וביקש שיש שני אמישך לקבור. לא האמנתי שאני אניע למשטרה בגלל קבורת המתים. אין ברירה, פשוט אין

קרישא לקבור את מתי העיר בחלקה החדשה. בעיקר בות השיפת הפרשה ב'זמן השרון', עורר הנושא תגור בות וועמות של התושבים, ובתוצאה מכה, כאמור, העירייה הוציאה השבוע צווי הריסה וצווי הפסקת עבודה.

צעקות בעת הלוויה

ביום שישי שעבר, בשעת צהריים, התרחש אירוע מצמרר שיש בו כדי להביע את מידת הזעם של תושבי הבתים הסמוכים: במהלך לוויה שהתקיימה במקום, כשברקע נשמע הספר "אל מלא רחמים", הפריעו מספר תושבים הגרים בסמוך וצעקו צעקות רמות. בעת קבורת המת, החלו התושבים הוועמים בקריאות מתוך חגד ביתם לגרש את הנוכחים כשום מאיימים כי התביעה בדרך.

שכן המתגורר בסמוך לאתר: "אני יודע שזה נשמע נורא, אבל אין לנו ברירה. כל יום פה זה סיט, כל יום יש הלוויה, והמוני אנשים שמספירים מפרים פה את השקט בשכונה. אנחנו נניש תביעה נגד העירייה ונגד חברה קדישא. השבוע הם התרחבו וקברו מתים בעוד חלקה חדשה במתחם, כדי להתפרס על כל השטח. כל השכנים פה זועמים ומתוסכלים, ואנחנו לא נעביר על זה בשקט. הילדים רוצים לשמוע מוזיקה כבהירים, וזה לא נעים כשבחזר אנשים קוברים את יקירם. כל החיים שלנו השתנו בגלל מה שהם עושים פה."

אסור להציב מצבות

בעקבות חשיפת הפרשה ב'זמן השרון', ביום רביעי השבוע יזמנה המשטרה את יו"ר חברת קדישא מוטי אלבום לחקירה. לאור הצווים ולאור התערבות המשטרה, העבודה במקום הופסקה ומנית, אך אלבום מצרר כבר פנה לעורך דין של חברת קדישא בכוונה לפנות מידית לבית המשפט כדי לבטל את צו הפסקת העבר

האם כבר סבא עומדת לבנות את מתיח השבוע הוציא בית משפט השלום בכפר סבא צו הפסקת עבודה ממתחם הקבורה החדש, הצמוד לבית העלמין הישן ולבתי המגורים. המשמעות: הקבורה אמורה להיפסק, ועל הקברים התיים, כשלושים במספר, אסור להניח מצבות. זאת ועוד: העירייה עצמה הוציאה צו הריסה מנהלי, ומשמעות הדבר מצמררת: פינוי גופות המתים מקברם. למרות שני הצווים, מבחינת חברה קדישא, הקבורה במקום נמשכת כסדרה, בהערך אלטרנטיביה אודות. יו"ר חברה קדישא עצמו, מוטי אלבום, הגיע לחקירה במשטרה ביום רביעי השבוע.

למרות העמדה התקיפה העירייה נגד יו"ר חברה קדישא, ברוצצות צו ההריסה ובתלונה נגדו במשטרה, יש וצריך לזכור שוועדת המשנה לתכנון ולבנייה בראשות ראש העירייה, יודרה חן, המו, היא שאישרה את שינוי ייעוד השטח הצמוד לבית העלמין הישן בנאוליים לשטח קבורה. האנצבן עיריית כפר סבא עומדת על כך, שצו ההריסה יכלול גם פינוי מתים מקברם? גורם בכיר באגף ההגירה: "על פי הדין, אלבום לא היה אמור לקבור שם מתים, וזאת על פי צו בית משפט שמונע כל פעילות במקום. צריך לדעת שמה שיועד לך כרגע זה עדיין לא קצה קצהו של הסיפור כולו."

אתה לא חושב שמדוברי בבוזיון המת?

"ככל שזה נשמע נורא, זה לא בוזיון המת. זה שקברו שם מתים בשטח שלא אושר לכך, זה הבזיון".
לפני כשבועיים נחשפה ב'זמן השרון' פרשת הקבורה, שלפיה אישרה העירייה את שינוי ייעוד השטח, כך שבמקום שטח לבנייה ושטח ציבורי פתוח יורחב בית העלמין. מנהגים העיר, יוסי מאיר, התריע והזהיר או את חברי הוועדה כי הדבר יגרוור תביעות רבות מצד תושבי האזור, שכן צריך היה לאפשר להם להגיש התנגדויות ולהמתין להחלטה של ועדה מתיר וית לתכנון ולבנייה. בשל המחסור הקשה במקומות קבורה, כבר למחרת ישיבת הוועדה החלה חברה